

आचारधर्माचे प्रास्ताविक

अनुक्रमणिका

(काही वैशिष्ट्यपूर्ण सूत्रे '*' या चिन्हाने दर्शविले आहेत.)

१. आचरण, आचार आणि आचारधर्म या संज्ञांचे अर्थ	२१
२. आचारधर्माची निर्मिती	२३
३. युगांनुसार आचारधर्माचे स्वरूप	२३
३ अ. त्रेता आणि द्वापार युगांतील आचारधर्म	२३
३ आ. कलियुगातील आचारधर्म	२३
४. आचारांचे काळानुसार पालटते स्वरूप	२४
५. आचारधर्म आणि बुद्धीवाद	२४
६. आचाराचे महत्त्व	२६
* आचारधर्म म्हणजे धर्माच्या अपेक्षेने अर्थ-कामाचा विनियोग	२८
* आचार हा साधनेचा बीजस्वरूप पाया असणे	२९
* आचारांचे आचरण करणारा सर्वश्रेष्ठ असणे	२९
* आचारधर्मांमुळे धर्म टिकून असणे	३१
७. आचारधर्म पाळल्यामुळे होणारे लाभ	३२
८. आचारधर्म न पाळल्यामुळे होणारे तोट	४०
९. आचारांचे प्रकार	४२
१०. विविध स्वरूपाचे आचार	४२
११. आचारांचे पालन कसे करावे ?	४४
१२. आचारधर्म चांगल्या रीतीने आचरण्यासाठीचे आवश्यक घटक	४५
१३. आचारधर्माचे यथायोग्य पालन होत असल्याचे लक्षण : देशात काळविटांचा मुक्त संचार होणे	४६
१४. आचारधर्म आणि इतर साधना यांची तुलना	४७
१५. उन्नतांना आचारधर्म पाळण्याची आवश्यकता नसणे	४७

आचारधर्माचे प्रास्ताविक या विषयाच्या संदर्भातील
अधिक सूक्ष्म-स्तरावरील अध्यात्मशास्त्रीय ज्ञान

१. 'आचारधर्म' या शब्दाच्या व्याख्या	५०
२. आचारधर्माची उत्पत्ती	५१
३. आचारधर्माचे महत्त्व	५३
४. पातळीनुसार धर्माचा स्तर, धर्मपालनाचे बाह्यांग अन् अंतरंग यांचे प्रमाण आणि धर्माच्या प्रकट अन् अप्रकट संवेदनांचे प्रमाण	५६
५. पातळीनुसार धर्माचा प्रकार, धर्मपालनाशी निगडित देह, धर्माच्या प्रकाराशी निगडित शक्तीचा स्तर आणि धर्मपालनाचा प्रकार	५६
६. धर्माचे विविध चरण आणि आचारधर्म	५६
७. कृतधर्म आणि आचारधर्म	५८
८. वैदिक धर्म आणि आचारधर्म	५९

मनोगत

आचारधर्माचे अनन्यसाधारण महत्त्व वरील विवेचनावरून लक्षात आले असेलच. एखाद्या गोष्टीचे महत्त्व विविध पैलूंनी समजून घेतले, तर ते मनावर अधिक बिंबायला साहाय्य होते आणि त्यातून कृती करण्याची प्रेरणाही मिळते. हाच उद्देश समोर ठेवून प्रस्तूत ग्रंथात आचारधर्माचे विविधांगी महत्त्व सांगितले आहे. व्यष्टीच्या म्हणजेच व्यक्तीच्या दृष्टीने, तसेच समष्टीच्या म्हणजेच समाजाच्या दृष्टीने आचारधर्माचे विविध लाभही यात दिले आहेत. तसेच आचारधर्म न पाळल्यामुळे कोणते तोटे संभवतात, आचारांचे आचरण कसे करावे, आचारधर्माचे पालन चांगल्या रीतीने करता येण्यासाठी उपयुक्त घटक कोणते यांसारख्या सूत्रांचा ऊहापोहही या ग्रंथात केला आहे.

आचारधर्माच्या पालनाने हिंदूंना धर्माची महती लक्षात येऊन पुढे ते जिज्ञासू बनून साधना करण्यासही उद्युक्त होवोत, ही श्रीगुरुचरणी प्रार्थना. - संकलक